

Teories de la Comunicació

Codi: 103840
Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2501928 Comunicació Audiovisual	FB	2

Professor/a de contacte

Nom: Jaume Soriano Clemente

Correu electrònic: jaume.soriano@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No es requereixen coneixements específics.

Objectius

L'assignatura pertany a la matèria Comunicació i està qualificada com a fonamental al grau de Comunicació Audiovisual. Es considera que existeix una lògica progressiva entre les assignatures de formació bàsica de la matèria de Comunicació basada en una llarga experiència docent i estructurada de la manera següent:

1. Història de la Comunicació. Introdueix en l'evolució històrica de la comunicació des dels primers fenòmens comunicatius fins a les experiències comunicatives actuals.
2. Estructura de la Comunicació. Presenta l'ecosistema comunicatiu, les seves dinàmiques i lògiques estructurals.
3. Teories de la Comunicació. Presenta i concreta les teories, escoles, autors/es i perspectives d'anàlisi de la comunicació.

Els objectius formatius generals de l'assignatura són: 1) identificar les principals teories del camp de la comunicació, les elaboracions conceptuals i els enfocaments teòrics que fonamenten el seu coneixement; i 2) afavorir la reflexió crítica sobre el paper dels mitjans de comunicació en la societat i les seves relacions amb les organitzacions socials.

Resultats d'aprenentatge

1. KM01 (Coneixement) Identificar els fonaments de l'estructura, les teories i la història de la comunicació.

2. SM02 (Habilitat) Demostrar un coneixement de les dinàmiques polítiques, socials i culturals actualment existents al món que són el context de qualsevol comunicació.

Continguts

TEMARI:

Introducció i planificació del curs. Presentació del programa
 Comunicació interpersonal
 Comunicació interpersonal no verbal
 Comunicació mediàtica. Inicis de la recerca en mitjans de comunicació
 Comunicació mediàtica. Paradigma funcionalista. Teoria d'usos i gratificacions
 Comunicació mediàtica. Teoria crítica
 Comunicació mediàtica. Teoria de l'agenda setting
 Comunicació mediàtica. Teoria de l'espiral del silenci
 Comunicació mediàtica. Mitjans de comunicació i construcció social de la realitat
 Comunicació mediàtica. Escola de Birmingham. Economia política de la comunicació.
 Comunicació mediàtica. Teoria de la mediatització
 Comunicació mediàtica. Economia de l'atenció/Postveritat

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es penjarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i activitats dels seminaris, els diversos materials docents i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per raons sanitàries, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	33	1,32	KM01, SM02, KM01
Seminaris	15	0,6	KM01, SM02, KM01
Tipus: Supervisades			
Tutories	14	0,56	KM01, SM02, KM01
Tipus: Autònomes			
Treballs, estudi personal i lectures orientades	65	2,6	KM01, SM02, KM01

La metodologia docent es basarà en classes teòriques, aprenentatge mitjançant la discussió, lectures, tutories, realització de treballs i proves. Es fomentarà la capacitat d'anàlisi crítica i de reflexió.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig	30	10	0,4	KM01, SM02
Participació als seminaris	10	6	0,24	KM01, SM02
Presentació oral de treballs	10	3	0,12	KM01, SM02
Prova 1	25	2	0,08	KM01, SM02
Prova 2	25	2	0,08	KM01, SM02

Avaluació

A.- Avaluació continuada

L'avaluació continuada de l'assignatura consta de les activitats i els percentatges següents:

1. Dos exàmens parcials (format tipus test) sobre els continguts teòrics, cadascun dels quals representa el 25% de la qualificació final. Si s'aproven, tots dos exàmens són alliberatoris de matèria.

Per superar l'assignatura, s'han d'aprovar (Nota mínima: 5) obligatòriament els dos exàmens parcials (condició indispensable). Si no es fa un dels dos exàmens, la qualificació final serà "no avaluable".

2. Realització d'un treball de curs en el seminari de l'assignatura, que representarà el 30% de la qualificació.

A l'inici del curs el professorat del seminari donarà les indicacions per a la realització i avaluació del treball, juntament amb el calendari. Igualment, el professorat del seminari s'encarregarà de tutoritzar la realització del treball durant el curs i d'avaluar-lo.

La realització i presentació del treball és obligatòria. En cas que un/una estudiant no el presenti, es considerarà com a «No avaluable». Atès que l'assignatura té un model d'avaluació continuada, el «No avaluable» en el treball de curs representarà també un «No avaluable» en l'assignatura.

3. Exposició oral als seminaris, 10%. Als seminaris es presentaran i debatran lectures obligatòries. Aquestes lectures estan planificades per a afavorir l'aprenentatge de l'alumnat i l'aplicació de les teories de la comunicació a l'anàlisi de la realitat i l'actualitat. Les lectures obligatòries seran, juntament amb el contingut de les classes teòriques, un dels eixos principals dels exàmens parcials.

4. Assistència als seminaris, 10% de la nota final

Recuperació

Els dos exàmens són recuperables: no hi ha nota mínima per anar a la recuperació però és imprescindible haver fet la prova (el parcial o els parcials corresponents). La recuperació consistirà en una prova tipus test. Si no es fa un dels dos exàmens parcials, la qualificació final serà "no avaluable".

En el supòsit que no se superi un dels dos exàmens parcials, la qualificació definitiva de l'assignatura serà la que s'obtingui en aquest examen (o la mitjana, si queden tots dos suspesos).

Les activitats d'avaluació desenvolupades als seminaris (treball, exposició i assistència) no seran recuperables.

B.- Avaluació única

L'avaluació única de l'assignatura consta de les activitats i els percentatges següents:

1. Control de coneixements: 50% - Prova teòrica (tipus test) sobre els continguts teòrics i les lectures obligatòries de l'assignatura. Per superar l'assignatura s'ha d'aprovar obligatòriament la prova teòrica (condició indispensable).
2. Realització i lliurament d'un treball individual de curs: 30%.
3. Exposició oral d'una de les lectures obligatòries del curs. 10%
4. Lliurament d'una tasca d'anàlisi i reflexió individual per cadascuna de les lectures del curs. 10%

Recuperació

El control de coneixements o prova teòrica final és recuperable. Per anar a la recuperació, no hi ha nota mínima però és imprescindible haver fet la prova. La recuperació consistirà en una prova tipus test. En el supòsit que no se superi, la qualificació de l'assignatura serà la que s'obtingui en aquest examen.

Les activitats 2, 3 i 4 no són recuperables.

C.- Alumnat a partir de segona matrícula

A partir de la segona matrícula l'alumnat pot triar entre avaluació continuada (descrita més amunt) o avaluació per prova de síntesi mitjançant un examen final (tipus test) i amb opció de recuperació (no hi ha nota mínima, és imprescindible haver fet l'examen per optar a recuperació). La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi. En el supòsit que no se superi la recuperació de l'examen final, la qualificació definitiva de l'assignatura serà la que s'obtingui en aquest examen (recuperació).

S'entendrà que l'alumnat a partir de la segona matrícula que no comuniqui explícitament per correu electrònic i en el termini anunciat a principi de curs la seva opció d'avaluació farà la prova de síntesi.

CALENDARI

Les dates de les activitats d'avaluació i de recuperació seran anunciades el dia de presentació de l'assignatura. La informació també serà disponible al Campus Virtual.

Plagi

En cas que l'alumnat realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

REVISIÓ DE LES QUALIFICACIONS

Revisió ordinària de la qualificació de les activitats d'avaluació:

En cas de disconformitat amb la qualificació de les diferents activitats d'avaluació, l'alumnat tindrà dret a la revisió ordinària d'aquestes activitats. En les proves test i de síntesi, la revisió ordinària es farà amb el professorat responsable del grup corresponent de teoria. En el treball i de curs i la participació i l'assistència al seminari, la revisió ordinària es farà amb el professorat del seminari corresponent. Les dates i hores de la revisió ordinària es faran públiques a través de l'espai de l'assignatura al Campus Virtual de la UAB.

Revisió extraordinària de la qualificació final de l'assignatura:

En cas de disconformitat amb la qualificació final de l'assignatura, l'alumnat tindrà dret a sol·licitar-ne la revisió extraordinària. Haurà de presentar, en el termini de quinze dies naturals després de publicada la qualificació final, una sol·licitud raonada al deganat de la Facultat de Ciències de la Comunicació i lliurar-la a la Gestió Acadèmica. La revisió es farà d'acord amb les instruccions sobre revisió extraordinària aprovades per la Junta de Facultat del dia 5 de maig de 2016, modificades el 14 de maig de 2019 i el 3 de març de 2023, i publicades al web de la Facultat:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/informacio-academica/avaluacio/revisio-extraordinaria-de-la-qualificacio>

Bibliografia

Altheide, David. 2014. *Media Edge. Media Logic and Social Reality*. Nueva York: Peter Lang.

Andrejevic, Mark. 2009. "Critical Media Studies 2.0: an interactive upgrade". *Interaccions: Studies in Communication and Culture*, 1 (1): 35-51.

Austin, John L. 1971. *Palabras y acciones: Cómo hacer cosas con palabras*. Barcelona: Paidós. [Ed. original: 1962]

Berry, David M. 2014. *Critical theory and the digital*. Nova York: Bloomsbury Academic.

Bonynton, GR i Glen W. Richardson Jr, G. 2016. "Agenda setting in the twenty-first century". *New Media & Society*, 18(9): 1916-1934.

Celis Bueno, Claudio 2017 *The Attention Economy: Labour, Time and Power in Cognitive Capitalism* Londres, Rowman & Littlefield International Ltd.

Curran, James, Michael Gurevitch i Janet Wollacot, eds. 1981. *Sociedad y comunicación de masas*. Mèxico: Fondo de Cultura Económica. [Ed. original: 1947]

Fuchs, Christian 2020 *Communication and Capitalism: A Critical Theory*. University of Westminster Press

Curran, James, David Morley i Valerie Walkerdine, comps. 1998. *Estudios culturales y comunicación. Análisis, producción y consumo cultural de las políticas de identidad y el posmodernismo*. Barcelona: Paidós. [Ed. original: 1996]

Goffman, Erving. 2009. *Presentación de la persona en la vida cotidiana*. Buenos Aires: Editorial Amorrortu. [Ed. original: 1959]

Jay, Martin. 1974. *La imaginación dialéctica. Historia de la Escuela de Frankfurt y el Instituto de Investigación Social (1923-1950)*. Madrid: Taurus. [Ed. original: 1973]

Knapp, Mark L., Judith A. Hall i Terrence G. Hogan. 2014. *Nonverbal Communication in Human Interaction*. Wadsworth: Cengage Learning.

Lippman, Walter. 2003. *La opinión pública*. Madrid: Langre. [Ed. original: 1922]

McCombs, Maxwell. 2006. *Estableciendo la agenda. El impacto de los medios en la opinión pública y en el conocimiento*. Barcelona: Paidós. [Ed. original: 2004]

- Moragas, Miquel. 2011. *Interpretar la comunicació*. Barcelona: Gedisa.
- Morley, David. 1996. *Televisión, audiencias y estudios culturales*. Buenos Aires: Amorrortu. [Ed. original: 1992]
- Muñoz López, Blanca. 2007. "De las industrias culturales a los circuitos culturales. La metamorfosis de un proceso ideológico". *Sociedad y Utopía. Revista de Ciencias Sociales*, 29: 19-36.
- Musarò, Pierluigi. 2017. "Mare Nostrum: the visual politics of amilitary-humanitarian operation in the Mediterranean Sea". *Media, Culture & Society*, 39 (1): 11-28.
- Noëlle-Neumann, Elisabeth. 1995. *La espiral del silencio. Opinión pública: nuestra piel social*. Barcelona: Paidós. [Ed. original: 1984]
- Noelle-Neumann, Elisabeth. 1993. *La espiral del silencio. La opinión pública y los efectos de los medios de comunicación. Comunicación y Sociedad*, Vol. VI (1-2): 9-28.
- Nothias, Toussaint. 2018. "How Western Journalists Actually Write About Africa. Reassessing the myth of Representations of Africa". *Journalism Studies*, 19 (8):1138-1159.
- Rosenberry, Jack i Lauren A. Vicker. 2017. *Applied Mass Communication Theory: A Guide for Media Practitioners*. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral-proquestcom. are.uab.cat/lib/UAB/reader.action?docID=4862639> (Consulta: 15-06-2018).
- Rui, Jian Raymond i Michael A. Stefanone. 2016. "The Desire for Fame: An Extension of Uses and Gratifications Theory". *Communication Studies*, 67 (4): 399-418.
- Thompson, John B. 2005. "The New Visibility". *Theory, Culture & Society*, 22 (6): 31-51.
- Thompson, John B. 2020. "Mediated Interaction in the Digital Age". *Theory, Culture and Society* Vol. 37(1):3-28.
- Walsh, Mihael J. i Stephanie A. Baker. 2017. "The Selfie and the transformation of the publicprivate distinction". *Information, Communication & Society*, 20 (8):1185-1203.
- Wolf, Mauro 1987 *La investigación de la comunicación de masas. Crítica y perspectivas* Barcelona, Ediciones Paidós.
- Wu, Tim (2020) *Comerciantes de atención. La lucha épica por entrar en nuestra cabeza* Madrid, Capitán Swing.

Programari

Aquesta assignatura no requereix el domini d'un programari específic més enllà del coneixement informàtic per a la redacció de treballs universitaris i per a la comunicació telemàtica.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	41	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	42	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	43	Català	primer quadrimestre	matí-mixt

